

การประเมินความเสี่ยงการทุจริต
ในหน่วยงานภาครัฐ
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙

องค์การบริหารส่วนตำบลชุนแม่ลาน้อย
อำเภอแม่ลาน้อย จังหวัดแม่ฮ่องสอน

การประเมินความเสี่ยงการทุจริตในหน่วยงานภาครัฐ องค์การบริหารส่วนตำบลขุนแม่ลาน้อย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙

เนื่องจากปัจจุบันได้ปรากฏข่าวในสื่อต่างๆ พบว่ามีเรื่องร้องเรียนเกี่ยวกับเรียกรับสินบนของเจ้าหน้าที่ของรัฐเป็นจำนวนมาก ตลอดจนการกระทำที่อาจนำไปสู่การขัดกันแห่งผลประโยชน์ และอาจนำไปสู่การทุจริตคอร์รัปชันของบุคลากรภายในหน่วยงานต่อไป

การประเมินความเสี่ยงการทุจริต ขององค์การบริหารส่วนตำบลขุนแม่ลาน้อย ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ ดำเนินการผ่านการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการพิจารณากระบวนการจัดการความเสี่ยงการทุจริตและประพจน์มิชอบที่ได้ดำเนินการผ่านมา รวมถึงข้อมูลสถิติเรื่องร้องเรียนการทุจริตและเรื่องการลงโทษทางวินัยของเจ้าหน้าที่ ตลอดจนการวิเคราะห์ข้อมูลจากความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายในและภายนอกที่ได้สะท้อนผ่านผลคะแนนเครื่องมือแบบวัด IIT และ EIT ของการประเมิน ITA ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘

๑. วัตถุประสงค์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

๑. เพื่อประเมินความเสี่ยงการทุจริตและประพจน์มิชอบจากการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากร
๒. กำหนดมาตรการในการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริตและประพจน์มิชอบจากการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากร
๓. เพื่อสนับสนุนและส่งเสริมให้บุคลากรของหน่วยงาน ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์ ความเป็นธรรม ปฏิบัติงานอย่างเป็นมืออาชีพ มีความโปร่งใส และตรวจสอบได้
๔. เพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งภายในและภายนอกที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติ ราชการของหน่วยงาน ตลอดจนประชาชนทั่วไป

๒. นิยามศัพท์เฉพาะ

ความเสี่ยง	เหตุการณ์ที่ยังไม่เกิด ต้องหามาตรการควบคุม
ปัญหา	เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นแล้ว รู้อยู่แล้ว ต้องแก้ไขปัญหา
ประเด็นความเสี่ยง	เป็นขั้นตอนในการค้นหาว่ามีรูปแบบความเสี่ยงการทุจริตอย่างไรบ้าง
โอกาส (Likelihood)	โอกาสหรือความเป็นไปได้ที่เหตุการณ์จะเกิดขึ้น
ผลกระทบ (Impact)	ผลกระทบจากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นทั้งที่เป็นตัวเงินหรือไม่เป็นตัวเงิน

ระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต คะแนนรวมที่เป็นผลจากการประเมินความเสี่ยงการทุจริตจาก
๒ ปัจจัย คือ โอกาสและผลกระทบ

๓. วิธีการประเมินความเสี่ยงการทุจริต

การประเมินความเสี่ยงการทุจริต ดำเนินการผ่าน ๓ ขั้นตอนสำคัญ ดังนี้

๓.๑ กำหนดเกณฑ์การประเมิน ความเสี่ยงการทุจริต พิจารณาจาก ๒ ปัจจัย คือ

- โอกาสที่จะเกิด (Likelihood) : พิจารณาความเป็นไปได้อันจะเกิดเหตุการณ์ความเสี่ยงในช่วงเวลาหนึ่งในรูปของความเป็นไปได้อันจะเกิดเหตุการณ์นั้นๆ
- ผลกระทบ (Impact) : การวัดความรุนแรงของความเสียหายที่จะเกิดขึ้นจากความเสี่ยงนั้น โดยสามารถแบ่งเป็นผลกระทบด้านการเงินและผลกระทบที่ไม่ใช่การเงิน

เกณฑ์ระดับโอกาสเกิดการทุจริต (Likelihood)

ระดับ	โอกาสจะเกิด	คำอธิบาย
๕	สูงมาก	มีโอกาสเกิดขึ้นเป็นประจำ
๔	สูง	มีโอกาสเกิดขึ้นบ่อยครั้ง
๓	ปานกลาง	มีโอกาสเกิดขึ้นบางครั้ง
๒	น้อย	มีโอกาสเกิดขึ้นน้อยครั้ง
๑	น้อยมาก	มีโอกาสเกิดขึ้นยาก

เกณฑ์ระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact)

ระดับ	โอกาสจะเกิด	คำอธิบาย
๕	สูงมาก	กระทบต่องบประมาณและ/ หรือความเชื่อมั่นของสังคมระดับสูงมาก
๔	สูง	กระทบต่องบประมาณและ/ หรือความเชื่อมั่นของสังคมระดับสูง
๓	ปานกลาง	กระทบต่องบประมาณและ/ หรือความเชื่อมั่นของสังคมระดับปานกลาง
๒	น้อย	กระทบต่องบประมาณและ/ หรือความเชื่อมั่นของสังคมระดับต่ำ
๑	น้อยมาก	กระทบต่องบประมาณและ/ หรือความเชื่อมั่นของสังคมระดับต่ำมาก

เกณฑ์การวัดระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต (Risk Score)

ระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต (Risk Score)					
โอกาส (Likelihood)	ผลกระทบ (Impact)				
	๑	๒	๓	๔	๕
๕	ปานกลาง	สูง	สูงมาก	สูงมาก	สูงมาก
๔	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูงมาก	สูงมาก
๓	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูง	สูงมาก
๒	ต่ำ	ต่ำ	ปานกลาง	ปานกลาง	สูง
๑	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	ปานกลาง

หมายเหตุ : ระดับความเสี่ยง = โอกาส x ผลกระทบ

ลำดับ	ระดับความเสี่ยง	ช่วงคะแนน
๑	ความเสี่ยงระดับสูงมาก	๑๕ - ๒๕ คะแนน
๒	ความเสี่ยงระดับสูง	๙ - ๑๔ คะแนน
๓	ความเสี่ยงระดับปานกลาง	๕ - ๘ คะแนน
๔	ความเสี่ยงระดับต่ำ	๑ - ๔ คะแนน

๓.๒ การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

ขั้นตอนที่ ๑ ระบุประเด็นความเสี่ยงการทุจริต โดยการอธิบายรายละเอียด รูปแบบ เหตุการณ์ที่มีโอกาสเกิดความเสี่ยงการทุจริตว่ามีรูปแบบพฤติกรรมการณ์การทุจริตที่ในแต่ละขั้นตอนในการดำเนินงานของกระบวนการหรือโครงการที่ทำการประเมินให้มีความชัดเจนมากที่สุด โดยอาจค้นหาจากความเสี่ยงที่เคยเกิด หรือคาดว่าจะเกิดซ้ำสูง/

มีประวัติอยู่แล้ว (Known Factor) และไม่เคยเกิดหรือไม่มีประวัติมาก่อน แต่มีความเสี่ยงจากการพยากรณ์ในอนาคตว่ามีโอกาสเกิด (Unknown Factor)

ขั้นตอนที่ ๒ การจัดระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต

ขั้นตอนที่ ๓ การประเมินการควบคุมความเสี่ยง ต้องคำนึงถึงความเสี่ยงในภาพรวมของการดำเนินงานเรื่องที่จะทำการประเมินด้วย เนื่องจากในกระบวนการปฏิบัติงานตามขั้นตอนอาจไม่พบความเสี่ยง หรือโอกาสเสี่ยงต่ำ แต่อาจพบว่ามีความเสี่ยงในเรื่องอื่นๆ ในการดำเนินงานที่ไม่ได้อยู่ในขั้นตอนก็เป็นได้ โดยไม่ต้องคำนึงว่าหน่วยงานจะมีมาตรการป้องกันหรือแก้ไขความเสี่ยงการทุจริตนั้นอยู่แล้ว

๔. การจัดทำแผนบริหารความเสี่ยงการทุจริตและประพฤติมิชอบ

เป็นการกำหนดวิธีการหรือแนวทางเพื่อควบคุมหรือลดโอกาสความเสี่ยงการทุจริต โดยการนำมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตของกระบวนการหรือโครงการที่ทำการประเมินของหน่วยงานที่มีอยู่ในปัจจุบันมาทำการประเมินว่ามีประสิทธิภาพอยู่ในระดับใด เพื่อพิจารณาจัดทำมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตเพิ่มเติม ทั้งนี้ ควรเชื่อมโยงให้สอดคล้องกับความเสี่ยงที่ประเมินไว้ และต้องมีการติดตามเพื่อประเมินการบริหารความเสี่ยงการทุจริตในกิจกรรมตามแผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริตที่กำหนดไว้

ประเด็นความเสี่ยง การทุจริต	Know factor	Unknown factor	การประเมินความเสี่ยง			แนวทาง/มาตรการจัดการความเสี่ยง	การจัดการ ความเสี่ยง	หน่วยงาน รับผิดชอบ
			โอกาส	ผลกระทบ	ระดับ ความเสี่ยง			
ประเด็นที่ ๑ การอนุมัติ อนุญาต ตามพระราชบัญญัติ การอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘								
๑. การพิจารณาอนุมัติออกใบอนุญาต ใบอนุญาต	ไม่เคยเกิดขึ้นมาก่อน	อาจมีการเรียกเอกสารมากเกินกว่าที่ระบุไว้ในคู่มือบริการ อาจเป็นช่องทางในการการต่อรองเรียกผลประโยชน์	๒	๓	๖ (ปานกลาง)	- ผู้บริหารหน่วยงานมอบนโยบายและให้ความสำคัญในการตรวจสอบการพิจารณาการขออนุญาตของหน่วยงานอย่างเคร่งครัด - นำระบบบริการออนไลน์มาใช้เพื่อลดการใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่ ป้องกันการเรียกรับสินบน - เพิ่มช่องทางการร้องเรียน กรณีมีการเรียกรับสินบนของเจ้าหน้าที่ โดยจะต้องเป็นช่องทางที่เข้าถึงง่าย และให้ความคุ้มครองผู้แจ้งเบาะแส	☐ ลดความเสี่ยง ☒ เฝ้าระวังความเสี่ยง ☐ ยอมรับความเสี่ยง	กองช่าง
๒. การสำรวจพื้นที่อนุญาตก่อสร้าง	ไม่เคยเกิดขึ้นมาก่อน	เจ้าหน้าที่อาจเรียกรับผลประโยชน์จากผู้ขออนุญาต ระหว่างหลงพื้นที่สำรวจ	๓	๒	๖ (ปานกลาง)	๑. จัดทำคู่มือการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ ๒. จัดให้มีช่องทางร้องเรียนการทุจริต	☐ ลดความเสี่ยง ☒ เฝ้าระวังความเสี่ยง ☐ ยอมรับความเสี่ยง	กองช่าง

ประเด็นความเสี่ยง การทุจริต	Know factor	Unknow factor	การประเมินความเสี่ยง			แนวทาง/มาตรการจัดการความเสี่ยง	การจัดการ ความเสี่ยง	หน่วยงาน รับผิดชอบ
			โอกาส	ผลกระทบ	ระดับ ความเสี่ยง			
ประเด็นที่ ๑ การใช้จ่ายงบประมาณ								
๑. การตรวจรับพัสดุ	ไม่เคย เกิดขึ้น มาก่อน	อาจรับสินบน ของขวัญ ของ กำนัน สีนน้ำใจ หรือผลประโยชน์ รูปแบบต่างๆที่ สามารถคำนวณ เป็นมูลค่าได้ใน การปฏิบัติหน้าที่ จากคู่สัญญา	๒	๓	๖ (ปาน กลาง)	๑. เผยแพร่ผลการจัดซื้อจัดจ้างบนเว็บไซต์หน่วยงาน ๒. มีกระบวนการตรวจสอบควบคุมกำกับดูแลให้เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานปฏิบัติตามระเบียบและหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องอย่างเคร่งครัด ๓. จัดให้มีช่องทางร้องเรียนการทุจริตและประชาสัมพันธ์ให้ทราบโดยทั่วกัน ๔. จัดทำโครงการเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมและจิตสำนึกด้านการบริการและการป้องกันการทุจริต ๕. ถ้าสร้างวัฒนธรรม No Gift Policy ภายในองค์กรและให้มีการรายงานการรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นได้อันอาจคำนวณได้เป็นเงินและการรับของขวัญของเจ้าหน้าที่ในสังกัด	☐ ลดความเสี่ยง ☒ เฝ้าระวังความเสี่ยง ☐ ยอมรับความเสี่ยง	ทุกสำนัก/ กอง

ประเด็นความเสี่ยง การทุจริต	Know factor	Unknown factor	การประเมินความเสี่ยง			แนวทาง/มาตรการจัดการความเสี่ยง	การจัดการ ความเสี่ยง	หน่วยงาน รับผิดชอบ
			โอกาส	ผลกระทบ	ระดับ ความเสี่ยง			
ประเด็นที่ ๑ การใช้จ่ายงบประมาณ								
๒. การกำหนด ขอบเขตของงาน (Terms Of Reference :TOR)	ไม่เคย เกิดขึ้น มาก่อน	การกำหนด คุณสมบัติ ประโยชน์ ผู้ขายรายใดราย หนึ่งโดยเฉพาะการ กำหนดขอบเขต งานหรือเงื่อนไขที่ เกินความจำเป็น (over Desing) เพื่อให้มีการ ประมาณการราคา ในส่วนนี้เพื่อเรียก รับเงินทอนจากการ จัดซื้อจัดจ้าง	๒	๓	๖ (ปาน กลาง)	๑. มอบหมายให้ผู้รับผิดชอบศึกษา เปรียบเทียบการจัดซื้อจัดจ้างจาก หน่วยงานอื่นที่มีการใกล้เคียง ๒. มีกระบวนการตรวจสอบควบคุม กำกับดูแลให้เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน ปฏิบัติตามระเบียบและหลักเกณฑ์ที่ เกี่ยวข้องอย่างเคร่งครัด	☐ ลดความเสี่ยง ☒ เฝ้าระวังความเสี่ยง ☐ ยอมรับความเสี่ยง	ทุกสำนัก/ กอง